

Pravilno smatra prvostepeni sud da pratilac na ovakovim vožnjama zamjenjuje povremeno šofera, što je tužitelj kao specijalizirana radna organizacija za transport robe i putnika mogao i morao znati i pretpostaviti. Upravo zbog toga ima se uzeti da je tužitelj određujući kao pratioca nekvalificiranu osobu počinio grubu nemarnost, te mu obzirom na uglave ugovora o osiguranju ne pristoji pravo naknade štete koja je posljedica upravo takve grube nemarnosti.

U toku spora nesporno je da je u času nastanka štete i nezgode vozilom upravljao pratilac koji nije imao potrebne kvalifikacije za upravljanje vozilom nosivosti 25.000 kg, pa se ima uzeti da je nastala šteta upravo posljedica takvog propusta i nemarnosti tužitelja.

Konačno treba istaći da donošenje pravilnika o posadi motornih vozila od 11.XI 1963. na koji se poziva tužitelj upravo potvrđuje činjenicu da je i prije donošenja pravilnika bilo uobičajeno i potrebno da se na relacijama međjugradskog saobraćaja upotrebljavaju kao posada kamiona dva vozača a ne samo jedan, kako to želi prikazati tužitelj.

G.B.

APELACIONI SUD, Montpellier

Presuda od 1.III 1966.

Cie d'assurances l'Unité c/a Sté en
nom collectif C. i Cie, Sté C. et Bano

Osiguranje tereta - Kombinirani prijevoz - Osiguranikova dužnost da očuva osiguratelju pravo regresa - Obustava zastarnog roka - Pokriće rizika kradje - Ako je u polici navedeno da osiguranik prilikom nastupa osiguranog slučaja mora poduzeti mjere u svrhu očuvanja osigurateljevog prava regresa prema štetniku, a ne predviđa se da će osiguranik, ukoliko tako ne postupi, izgubiti pravo zahtjeva na isplatu osigurnine, osiguranik koji ne očuva osiguratelju pravo regresa, ne gubi pravo na osigurninu, ali je dužan osiguratelju nadoknaditi štetu koja je prouzrokovana njegovim propustom - Ako je osiguratelj osigurao teret u kombiniranom prijevozu, osiguranik je dužan pregledati robu nakon završetka putovanja, pa osiguratelj nema prava prigovarati osiguraniku da nije pregledao teret prilikom preuzimanja od brođara, ako brođar nije bio zadnji vozar - Zastarni rok se obustavlja, u skladu s uvjetima police osiguranja, kad osiguranik osiguratelju dostavi zahtjev za naknadu štete s ispravama potrebnim za donošenje odluke - Osiguratelj koji smatra da priložene isprave nisu potpune, mora o tome obavijestiti osiguranika, jer se inače nak-

nadno neće moći pozivati da zastara nije bila obustavljena radi manjkajućih isprava - Ako je osiguratelj pokrio rizik kradje, osiguranik, da bi imao pravo na naknadu štete, mora dokazati da postoje tragovi kradje - Izraz "svaki rizik" u polici ne smije se doslovno tumačiti

Jedan francuski državljanin selio se iz Alžira u Montpellier. Prijevoz namještaja povjerio je poduzeću C. Alžir, koje je poduzeće, nakon što je brodar prevezao robu morem, namještaj na odredištu predalo preko poduzeća C. Montpellier. Na odredištu je ustanovljeno da nekih dijelova namještaja nema, a da su neki oštećeni. Primalac tuži za naknadu štete poduzeća C. Alžir i C. Montpellier, a poduzeće C. Alžir uvlači u spor svoga osiguratelja koji mu je osigurao sporni namještaj. Prvostepeni sud je poduzeće C. Alžir obvezao na naknadu štete u smislu tužbenog zahtjeva, poduzeće C. Montpellier oslobodio, a osiguratelja obvezao da poduzeću C. Alžir naknadi iznos koji je on platio tuženiku.

U drugostepenom postupku ostalo je sporno samo pitanje osigurateljeve odgovornosti prema poduzeću C. Alžir.

Osiguratelj je u svoju korist naveo tri bitna razloga:

a) U čl.16. police osiguranja predviđeno je da je, u slučaju nastupa osiguranog događaja, osiguranik dužan poduzeti mjere u svrhu očuvanja osigurateljevog prava regresa prema štetniku. Kad je roba bila iskrcana iz broda u luci Marseille, osiguranik nije pregledao teret niti brodaru protestirao štetu, čime je osiguratelju onemogućio da od brodara traži naknadu isplaćene osigurnine. Budući da osiguranik nije postupio prema uvjetima police, on nema prava ni tražiti isplatu osigurnine;

b) Osiguratelj se poziva na istek zastarnog roka. U čl.26. police predviđen je zastarni rok od godine dana računajući od dana kad je šteta ustanovljena, a tužba je podnesena nakon isteka ovoga roka;

c) Šteta koja je nastala nije pokrivena ugovorom o osiguranju. Osiguratelj je pokrio rizik kradje a ne i manjka općenito. Osiguranik mora dokazati da je manjak nastao kradjom, što on međjutim nije uspio.

Sud je odbacio osigurateljeve navode pod a) i b) a prihvatio one pod c) i to iz slijedećih bitnih razloga:

a) Tačni su činjenični navodi izneseni u ovoj tački, ali ih osiguratelj krivo tumači. Klauzula police o kojoj se radi nameće osiguraniku dužnost da na odgovarajući način

postupi, ali ne predviđa da će, u slučaju propusta svoje dužnosti, izgubiti pravo na traženje osigurnine. Da bi ova sankcija nastupila, mora biti izričito ugovorena. Bez toga osiguratelj ima samo pravo na naknadu štete. U konkretnom slučaju, smatra sud, za osiguratelja nije nastupila nikakva šteta ovim osiguranikovim propustom. Kad je roba bila iskrcana iz broda, osiguranik ju nije mogao pregledati, jer je bila upućena dalje. Morao ju je pregledati, a to je mogao tek na odredištu u Montpellieru. Medjutim kad je roba tamo stigla, već je prošao rok protesta za brodarka;

b) Tačan je i navod da su stranke ugovorile jednogodišnji zastarni rok. Medjutim u par.2, člana 26. uvjeta police navedeno je da zastara neće teći kad osiguranik podnese osiguratelju za isplatu osigurnine zajedno sa svim ispravama koje su potrebne za likvidaciju štete. Osiguranik, kaže osiguratelj, svom zahtjevu za naknadu štete nije priložio svu potrebnu dokumentaciju, pa se osiguratelj nije mogao izjasniti o zahtjevu, te radi ovog razloga zastara nije bila obustavljena. Sud na to odgovara da je osiguratelj bio dužan, ako je smatrao da zahtjevu priložena dokumentacija nije dovoljna, o tome obavijestiti osiguranika čime bi spriječio obustavu zastare. Kad to nije učinio, osiguranik je imao pravo smatrati da su dokumenti uredni, i zastara je bila obustavljena;

c) U polici osiguranja bilo je navedeno da osiguratelj pokriva "svaki rizik, potpunu i djelomičnu kradju, razbijanje". Sud stoji na stajalištu da riječi "svaki rizik" ne smiju biti doslovno tumačene. Njima je praksa dala restriktivno tumačenje. Treba ispitati da li riječ "kradja" obuhvaća i manjak općenito, ili samo onaj manjak za koji je dokazano da je posljedica kradje. Pravilno je, smatra sud, pojam manjak lučiti od pojma kradje. Prema tome da bi osiguranik imao pravo na naknadu štete od osiguratelja morao bi dokazati da na robu postoje tragovi kradje. Budući da on to nije uspio, nema prava od osiguratelja tražiti naknadu štete s ovog naslova. Sud naprotiv osiguratelja proglašava odgovornim za naknadu štete koja je nastala razbijanjem namještaja, jer je taj rizik osiguratelj izričito preuzeo na sebe.

(DMF 1967, str.32)

B.J.